

Gunta Bite

žūrijas pārstāve no „Latvijas Neredzīgo bibliotēkas”

DVĒSELE AIZ CIETĀS ČAULAS

Pirmā doma, kas nāk prātā, dzirdot vārdu salikumu «nepilngadīgo kolonija», ir mazie noziedznieki, cietumnieki, sabiedrības tumšā daļa, jaunieši, no kuriem nekas labs dzīvē nevar sanākt un tamlīdzīgi epiteti. Daļa norobežojas no šiem jauniešiem un kategoriski nevēlas ar viņiem sadarboties, nemaz nerunājot par darba attiecību uzsākšanu vai uzņemšanu kādā sabiedriskā organizācijā.

Bez šaubām, dūmi nav bez uguns un šie jaunieši ir pārkāpuši likumu, tādā veidā izpelnoties būt minētajā iestādē. Tomēr es aicinu palūkoties uz šīs „monētas” otro pusi. Kāpēc viņi ir pārkāpuši likumu? Daļa ir no bērnu nama, daļa no nelabvēlīgām ģimenēm, bet daļa diemžēl no „normālām” ģimenēm, kādu nu sabiedrība to uzskata. Tad, kurā brīdī parādās šis zīmogs – slikts, norakstāms, nepieņemams? Domāju, ka atbilde rodama mūsos pašos – sabiedrībā.

Vai redzes invalīds nevar strādāt normālu darbu? Vai palestīnietim un kurdam noteikti jābūt teroristam? Kurš teicis, ka „normāla” ģimene ir tikai tā, kurā bērnam ir abi vecāki? Vai melnādains jaunietis ar kapuci galvā vienmēr ir noziedznieks? Nē, taču stereotipi mums liek tā domāt. No tiem tik viegli vaļā tikt nevar.

Tieši šādi stereotipi bieži vien liedz redzēt kaut ko tik jauku un brīnišķīgu kā cilvēka dvēsele.

Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem (AIEŅ) mitinās jaunieši ar dzīvu dvēseli. Pateicoties šīs iestādes darbiniekiem, pašiem jauniešiem un ES programmai „Jaunatne Darbībā”, ir iespēja kaut ko mainīt gan pašos jauniešos, gan sabiedrības uzskatos.

„Latvijas Neredzīgo bibliotēkai” jau otro reizi bija iespēja ielūkoties jauniešu dvēseles dzīlēs, kas parādījās viņu iesniegtajos darbos Talantu konkursā „V.A.R.U.” jeb „Vēlos Attīstīties Radoši. Uzdrīkstos”. Konkursā lielākoties bija pārstāvēti roku darbi no dažādiem materiāliem. Pārsteidza darbi no desmitiem tūkstošu sīku detaļu, taču visvairāk uzrunāja darbi, kuri bija veidoti konkrētam mērķim.

Kāds jaunietis izveidoja kartona automobili, kuru dāvinās savam mazajam brālītim. Aplūkojot to tuvāk, varēja redzēt ar kādu rūpību un mīlestību tas bija darināts, atšķirībā no darbiem, kas veidoti tikai konkursam. Savukārt cits jaunietis bija padomājis par mazo māsiņu, iekļaujot savā darbā rozā krāsu un viņas mīļākos animācijas filmu personāžus. Katrs sākums, katra detaļa izstaroja to mīlestību un talantu, kuru caur stereotipiem mēs neredzam.

Kopā ar Neredzīgo bibliotēku žūrijā bija arī Latvijas Nacionālās operas baritons Armands Siliņš, TV raidījumu vadītāja Jana Kalniņa, ielu kultūras un jauniešu kustības „Ghetto Games” producentis Raimonds Elbakjans, Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvis Gatis un Dinija no Radošās apvienības jauniešiem TREPES. Ikvienam no viņiem bija savs redzējums un vērtējums, taču visi kā viens apbrīvoja jauniešu darbus un neslēpa izbrīnu par skarbo un bravūrīgo jauniešu izveidotajiem lācīšiem, zaķīšiem un rozītēm. Tas parādīja, ka patiesībā ikvienā no viņiem ir maiga, mīlestības alkstoša dvēsele, kura paslēpta aiz izdzīvošanas čaulas.

Raimonds Elbakjans, kurš jauniešu vidū bija kā elks, kā visnotaļ respektējama persona dāvanā saņēma speciāli „Ghetto Games” veidotas kaklā karināmas medaļu kartiņas. Tās pasniedzot, jaunietis bija ļoti uztraucies vai patīks, savukārt Raimondu

pārņēma mulsums un acīs sariesās asaras. Vienu no tām viņš nekavējoties uzkāra kaklā un nenoņēma arī atgriežoties Grīziņkalnā uz „Ghetto Games” sacensībām.

„Latvijas Neredzīgo bibliotēka” no Cēsīm atgriezās ar origami stilā veidotu lidmašīnu un pārliecību, ka būtībā mēs visi esam vienādi, tikai vide, kurā dzīvojam ir atšķirīga. Tieši vide ir sabiedrības veselības noteicēja. Tāpēc aicinu ikvienu no jums, veidot ap sevi pozitīvu un atbalstošu vidi, lai labais vairojas un sliktais iznīkst. Neaizmirsīsim, ka ikviens ir pelnījis otru iespēju. Par to runāja arī Melvins Bērdžess savā grāmatā „Kaifs”, kas bibliotēkā pieejama gan redzīgo, gan Braila rakstā. Šo un vēl citas grāmatas dāvanā saņēma „Latvijas Neredzīgo bibliotēkas” simpātija Ainars Skudra, kurš bija izveidojis skaistu pandu ar apvijušos kobru. Šis darbs bibliotēku uzrunāja vistiešākā veidā: „kurš teicis, ka panda un kobra nevarētu būt draugi?”. Kurš teicis, ka panda ir labais un kobra – sliktais tēls?

Mūsu bibliotēka arī turpmāk piedalīsies dažādos sociālos pasākumos un vairo pozitīvismu, kas ikdienā tik ļoti nepieciešams mums visiem.